

МАТЕРІАЛИ ПО ПОПЕРЕДЖЕННЮ НЕУСПІШНОСТІ УЧНІВ

Ознаки відставання - початок неуспішності учнів

1. Учень не може сказати, в чому трудність завдання, намітити план її рішення, вирішити задачу самостійно, вказати, що отримане нового в результаті її рішення. Учень не може відповісти на питання по тексту, сказати, що нового він з нього дізнався. Ці ознаки можуть бути виявлені при вирішенні завдань, читанні текстів і слуханні пояснення вчителя.
2. Учень не ставить питань по суті того, що вивчається, не робить спроб знайти і не читає додаткових до підручника джерел. Ці ознаки виявляються при вирішенні завдань, сприйнятті текстів, в ті моменти, коли вчитель рекомендує літературу для читання.
3. Учень не активний і відволікається в ті моменти уроку, коли йде пошук, потрібна напруга думки, подолання труднощів. Ці ознаки можуть бути відмічені при вирішенні завдань, при сприйнятті пояснення вчителя, в ситуації вибору за бажанням завдання для самостійної роботи.
4. Учень не реагує емоційно (мімікою і жестами) на успіхи і невдачі, не може дати оцінки своїй роботі, не контролює себе.
5. Учень не може пояснити мету виконуваної ним вправи, сказати, на яке правило воно дане, не виконує розпоряджень правила, пропускає дії, плутає їх порядок, не може перевірити отриманий результат і хід роботи. Ці ознаки виявляються при виконанні вправ, а також при виконанні дій у складі складнішої діяльності.
6. Учень не може відтворити визначення поняття, формул, доказів, не може, висловлюючи систему поняття, відійти від готового тексту; не розуміє тексту, побудованого на вивченій системі що зрозумів. Ці ознаки виявляються при постановці учням відповідних питань.

В даному випадку вказані не ті ознаки, по яких робляться виводи про підручник, а ті, які сигналізують про те, на якого учня і на які його дії треба звернути увагу в ході навчання, з тим, щоб попередити неуспішність, що розвивається.

Основні способи виявлення відставань учнів

1. спостереження за реакціями учнів на труднощі в роботі, на успіхи і невдачі;
2. питання вчителя і його вимоги сформулювати те або інше положення;
3. повчальні самостійні роботи в класі. При проведенні самостійних робіт вчитель отримує матеріал для думки як про результати діяльності, так і про хід її протікання. Він спостерігає за роботою учнів, вислуховує і відповідає на їх питання, іноді допомагає.

Основні ознаки неуспішності учнів

1. Наявність пропусків у фактичних знаннях і спеціальних для даного предмету умінь, які не дозволяють охарактеризувати учню істотні елементи, що вивчаються, зрозуміти, закони теорії, а також здійснити необхідні практичні дії.
2. Наявність пропусків в навиках навчально-пізнавальної діяльності, що знижують темп роботи настільки, що учень не може за відведений час оволодіти необхідним обсягом знань, умінь і навиків.
3. Недостатній рівень розвитку і вихованості особових якостей, що не дозволяє учневі проявляти самостійність, наполегливість, організованість і інші якості, необхідні для успішного учення.

Оптимальна система мір по наданню допомоги неуспішним учням

1. Допомога в плануванні навчальної діяльності (планування повторення і виконання мінімуму вправ для ліквідації пропусків, алгоритмізація навчальної діяльності по аналізу і усуненню типових помилок і ін.).
2. Додатковий інструктаж в ході навчальної діяльності.
3. Стимулювання навчальної діяльності (заохочення, створення ситуацій успіху, спонукання до активної праці і ін.).
4. Контроль за навчальною діяльністю (частіший опит учня, перевірка всіх домашніх завдань, активізація самоконтролю в навчальній діяльності і ін.).
5. Різні форми взаємодопомоги.
6. Додаткові індивідуальні заняття викладача з учнем.

Заходи попередження неуспішності учня

1. Всебічне підвищення ефективності кожного уроку.
2. Формування пізнавального інтересу до навчання і позитивних мотивів.
3. Індивідуальний підхід до учня.
4. Спеціальна система домашніх завдань.
5. Посилення роботи з батьками.
6. Залучення учнівського активу до боротьби по підвищенню відповідальності учня за навчання.

Пам'ятка для тих, що працюють з неуспішними учнями

1. Прізвище, ім'я, по батькові учня.
2. навчальна група.
3. По яких предметах не встигає.
4. Поведінка учня.
5. Причини, які привели до поганої успішності.
6. Які засоби (дидактичні, виховні, учбові, позакласні, додаткові заняття) використовують в роботі з учнем.
7. Хто повернутий до роботи по подоланню неуспішності учня.
8. Скільки часу вже триває ця робота.
9. Які зміни спостерігаються, чи є результати роботи.